

Fysioterapeut - remiss till röntgen - rutin för Hälsoval Region Gävleborg

Innehåll

Syfte och omfattning.....	1
Allmänt	1
Ansvar och roller	1
Beskrivning.....	2
Röntgen.....	2
Ultraljud (UL)	2
Magnetkamera (MR)	3
Uppföljning och bevakning av röntgensvar	3
Plan för kommunikation och implementering	4
Dokumentinformation	4
Referenser.....	4

Syfte och omfattning

Handläggning, ansvar och avgränsning kring fysioterapeuters möjlighet att skriva röntgenremisser på patienter med besvär från rörelseapparaten. Detta i syfte att förbättra flödet för patienter där fysioterapeut har identifierat behov av röntgenundersökning samt att både fysioterapeut- och läkarresurser används på ett optimalt sätt inom primärvården i Region Gävleborg. Omfattar både offentliga och privata aktörer inom hälsovalet.

Allmänt

Fysioterapeutens kompetens är viktig vid undersökning av patienter med besvär från rörelse- och stödjeorganen.

Enligt en rapport från myndigheten Vårdanalys kan fysioterapeut avlasta läkare bland annat genom att utfärda röntgenremisser [Ur led är tiden | Vård- och omsorgsanalys \(vardanalys.se\)](#). Enligt Socialstyrelsen finns inga hinder för att fysioterapeut skriver röntgenremisser [Vem får hantera remisser? \(särskilt reglerad\). För hälso- och sjukvården och tandvården. - Socialstyrelsen](#).

Ansvar och roller

Verksamhetschefer i primärvård ansvarar för att fysioterapeuten har erforderlig kompetens för uppgiften samt för att dokumentets innehåll är känt på aktuell enhet och att personalen arbetar utifrån detta arbetssätt.

Verksamhetschefen ansvarar för en säker remisshantering och bevakning av remissvar.

Verksamhetschef Bild- och funktionsmedicin och Verksamhetschefer i primärvård ansvarar för utbildning av fysioterapeuter gällande bl. a.

indikationer, remisstext och strålskyddskunskap. Se [Checklista utbildning fysioterapeut som ska skriva röntgenremisser](#)

Chefläkare ansvarar för att framtagen utbildning granskas av specialist i allmänmedicin.

Fysioterapeut ansvarar för att arbeta utifrån denna rutin. Remitterande fysioterapeut ska ha genomgått en, av regionen framtagen utbildning (enligt länk ovan) innan denne har befogenhet att skriva remiss. Fysioterapeuten bör innan utbildningen ha arbetat kliniskt med patienter med rörelse-/stödjerelaterade besvär i ett år. Fysioterapeuten ansvarar för att vid diagnostisk osäkerhet konsultera läkare.

Beskrivning

Fysioterapeut har befogenhet att utfärda remiss för undersökning med röntgen, ultraljud (UL) och magnetkamera (MR) enligt indikationer i kommande kapitel.

Röntgen

Övre extremitet

Misstänkt fraktur/luxation eller andra relevanta symtom från klavikel, axel, överarm, armbåge, underarm, handled, hand. Misstänkt artros där tveksamhet om klinisk diagnos föreligger alternativt att patienten ej svarar tillfredsställande på konservativ behandling och är intresserad av operation.

Nedre extremitet

Misstänkt fraktur eller andra relevanta symtom från bäcken, höft, lårben, knä, underben, fotled, fot. Misstänkt artros där tveksamhet om klinisk diagnos föreligger, alternativt att patienten ej svarar tillfredsställande på konservativ behandling och är intresserad av operation.

Misstänkt kotkompression > 50 års ålder

Personer < 50 års ålder med ryggt trauma bör i första hand hänvisas till en läkarundersökning för ställningstagande till eventuell MR.

Ultraljud (UL)

Hälsena/hälsenesmärta

Som bedöms bero på tendinos, och inte svarar på excentrisk träning under 6-8 veckor kan remitteras till ultraljud för eventuell sclerosering.

Axel

Vid trauma bör röntgen övervägas och utföras akut eller subakut. Vid skelettskada hänvisas patienten till ortopedakut vilket normalt ombesörjs av röntgen. Vid kvarstående symtom efter 2 veckor, tydande på cuffruptur, ska MR axel

(Hälsingland) eller UL axel (Gävle) övervägas. Se [Axelbesvär Länsövergripande Vårdprogram hälso-och sjukvården Gävleborg](#).

Magnetkamera (MR)

Halsrygg/ländrygg

Misstänkt rotpåverkan med > 4-6 veckors duration där insatt behandling inte givit någon lindring om patienten kan vara aktuell för kirurgisk intervention, och är intresserad av att genomgå en operation.

Misstänkt spinal stenosis med > 3 månaders duration om patienten kan vara aktuell för kirurgisk intervention, och är intresserad av att genomgå en operation.

Axel

Vid trauma bör röntgen övervägas och utföras akut eller subakut. Vid skelettskada hänvisas patienten till ortopedakut vilket normalt ombesörjs av röntgen.

Vid kvarstående symtom efter 2 veckor, tydande på cuffruptur, ska MR axel (Hälsingland) eller UL axel (Gävle) övervägas. Se [Axelbesvär Länsövergripande Vårdprogram hälso-och sjukvården Gävleborg](#).

Följande grupper är **undantagna** och ska handläggas av läkare:

- Barn < 16 år
- Svårbedömda patienter, t. ex. när symtombilden inte hänger ihop eller om det framkommer andra anmärkningsvärda symtom
- Vid misstanke om malignitet, t. ex. tidigare behandlad eller aktuell cancersjukdom

Läkare ska **alltid** kontaktas vid:

- Svårtolkade remissvar eller osäkerhet kring handläggande t. ex. vid bifynd
- Rekommendation i röntgenvar avseende utvidgad undersökning eller uppföljande undersökning

Vid fundering kring hur remissen ska skrivas eller frågor kring vilken typ av röntgenundersökning som är mest lämplig- kontakta röntgen eller ansvarig familjeläkare.

Uppföljning och bevakning av röntgenvar

Den fysioterapeut som skrivit röntgenremissen ansvarar för uppföljning av patienten om inget annat överenskommit.

Plan för kommunikation och implementering

Verksamhetschefer och vårdenhetschefer är upplagda som extra uppföljare på dokumentet i Platina.

Genomgång av dokumentet på morgonmöten, via mejl, APT och yrkesträffar för fysioterapeuter.

Kommuniceras till privata vårdgivare via HVK genom publicering på samverkans webben.

Dokumentinformation

Underlaget till rutinen är framtaget av en arbetsgrupp med fysioterapeuter från primärvården i Region Gävleborg.

Primärvårdens verksamhetschefer har, tillsammans med verksamhetschef på Bild- och funktionsmedicin, kommit överens om det arbetssätt som rutinen beskriver.

Primärvårdens chefsläkare har granskat innehållet ur medicinsk synvinkel.

Per Melander har granskat rutinen, som medicinsk rådgivare, för Hälsoval Gävleborg.

Rutinen har upprättats i Platina av kvalitetssamordnare PV Södra Hälsingland som även är slutgranskare.

Fastställare är verksamhetschef för PV Hudiksvall och PV Södra Hälsingland.

Dokumentet är reviderat i december 2023, och checklistan för utbildning för fysioterapeuter i att skriva röntgenremiss gäller nu även för röntgen Gävle sjukhus.

Referenser

Dokumentnamn	Plats
Ur led är tiden Vård- och omsorgsanalys (vardanalys.se)	
Vem får hantera remisser? (särskilt reglerad). För hälso- och sjukvården och tandvården. - Socialstyrelsen	
Axelbesvär Länsövergripande Vårdprogram hälso-och sjukvården Gävleborg	
Checklista utbildning fysioterapeut som ska skriva röntgenremisser	
Gränssnitt mellan Primärvården Gävleborg och Ortoped akuta patienter	

Bilaga

Blankett för godkännande att skriva röntgenremiss – Hälsoval Region Gävleborg

Arbetsgivare

Namn
Befattning
Ort och datum
Namnsteckning

Nedanstående fysioterapeut på Hälsocentral har fått undervisning, instruktion och kunskapsgenomgång angående utfärdande av röntgenremiss, ultraljud och magnetkamera.

Namn	
Personnummer	AnvändarID

Avser undersökningar i ovanstående rutin (09-673190) när nedanstående är genomfört:

Praktisk instruktion i PMO

Studiebesök 1 dag på röntgenavdelning med röntgenläkare

Uppdraget upphör omedelbart om ovanstående person byter arbetsplats eller slutar sin tjänst.

Jag har tagit del av ovanstående, fått tillräcklig utbildning och accepterar uppdraget. Jag tar även ansvar att läkare blir kontaktad vid svårtolkade eller patologiska röntgensvar enligt rutinen.

Ort: Datum:

Namnteckning

Namnförtydligande

Beskrivning

Dokumentnamn: Fysioterapeut - remiss till röntgen - rutin för Hälsoval Region Gävleborg

Dokument ID: 09-673190

Giltigt t.o.m.: 2026-03-01

Revisionsnr: 2

Underskriven och fullständigt ifylld blankett skickas till IT-systemförvaltning,
LOV, Region Gävleborg.

Kopia till Verksamhetschef för Bild- och funktionsmedicin, Region Gävleborg

Kopians giltighet garanteras endast utskriftsdatumet